

Gezinsmigratie het meest omvangrijk

Immigratiemotieven

Immigranten komen naar Nederland om te werken, als vluchteling, voor gezinshereniging, om te trouwen of om te studeren. De gezinsmigratie was de laatste jaren het meest omvangrijk.

Het aantal immigranten is sinds 1995 sterk toegenomen tot 130 duizend personen in het jaar 2000. Het vorige record dateert van 1998, toen Nederland 122 duizend immigranten telde, waaronder 82 duizend niet-Nederlanders. Tot nu toe was het niet precies duidelijk waarom immigranten naar Nederland komen. De statistiek van de buitenlandse migratie, die in Nederland is gebaseerd op de Gemeentelijke Basisadministratie, verschaft hier geen informatie over. Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft in het recente verleden wel ramingen gemaakt van het aantal migranten op basis van diverse bronnen, zoals de gemeentelijke bevolkingsregisters en uitstroomgegevens van het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers.

Sinds kort zijn gegevens uit het Centraal Register Vreemdelingen van het ministerie van Justitie beschikbaar. In dit register staan ook gegevens over migratiemotieven van niet-Nederlandse, in het buitenland geboren immigranten.

Trouwen of studeren

Immigranten komen naar Nederland om te werken, als vluchteling, voor gezinshereniging, om te trouwen of samen te wonen

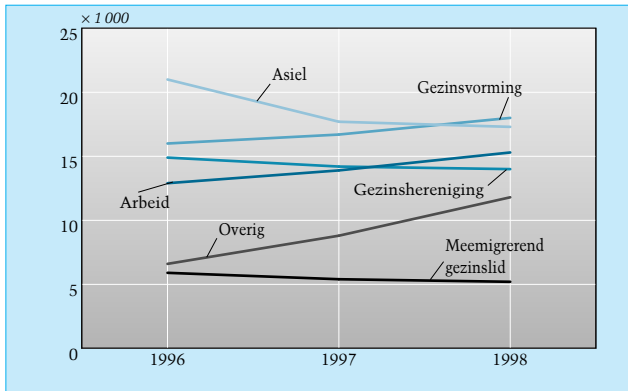
of om te studeren. De gezinsmigratie was de laatste jaren het meest omvangrijk. In 1998 kwamen 18 duizend niet-Nederlandse gezinsvormers naar Nederland. Het aantal gezinsherenigers en (veelal met arbeidsmigranten) meemigrerende gezinsleden bedroeg in dat jaar 19,2 duizend. De asielmigratie bleef hierbij met 17,3 duizend personen echter niet veel achter, evenals het aantal arbeidsmigranten (15,3 duizend).

Ruim zesduizend immigranten kwamen in 1998 naar Nederland in verband met een studie. De resterende groep immigranten telt ruim vijfduizend personen en bestaat onder meer uit pensioenmigranten en renteniers (1,7 duizend personen). Verder komen nog enkele honderden mensen naar Nederland als *au pair* of als stagiaire of voor een medische behandeling.

Arbeidsmigratie

Arbeidsmigranten komen de laatste jaren vooral uit West-Europese en andere welvarende landen, zoals de Verenigde Staten. De meerderheid van de arbeidsmigranten is afkomstig uit een ander land van de Europese Unie (bijna negenduizend in 1998). Met name uit het Verenigd Koninkrijk komen veel mensen om

Niet-Nederlanders, naar migratiemotief

in Nederland te werken. De arbeidsmigratie uit de landen van de Europese Unie (EU) is tussen 1996 en 1998 met zeven procent gestegen. Bijna de helft van het totaal aantal immigranten uit andere Europese landen komt naar Nederland om te werken. De arbeidsmigratie van buiten de Europese Unie is tussen 1996 en 1998 met ruim veertig procent veel sterker gestegen dan die uit de EU-landen.

Asielmigratie

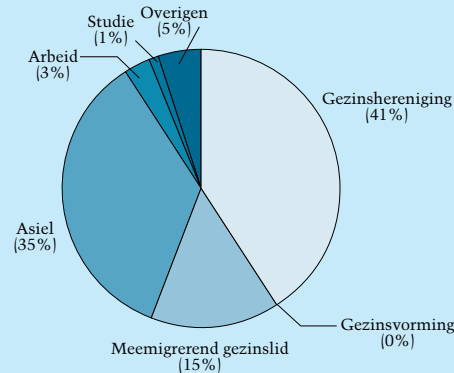
Het aantal asielmigranten is in de eerste helft van de jaren negentig sterk gestegen. In de tweede helft van de jaren negentig is echter een lichte daling opgetreden. De laatste jaren komen veel asielmigranten uit Irak (5,7 duizend in 1998) en Afghanistan (3,3 duizend in 1998). Het feit dat een asielzoeker in de gemeentelijke basisadministratie (GBA) wordt ingeschreven, hoeft overigens nog niet in te houden dat hij ook daadwerkelijk in Nederland mag blijven. Een deel van de asielzoekers wordt namelijk na een verblijf van een jaar in een asielzoekerscentrum ingeschreven in de GBA (sinds 1 juni 2000 na een verblijf van een half jaar), terwijl de asielprocedure nog niet is afgerond.

Gezinsmigratie

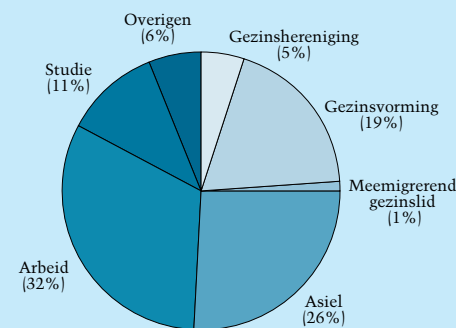
Bij de gezinsmigratie is het aandeel van gezinshereniging nu kleiner dan dat van gezinsvorming. Dit komt voor een belangrijk deel doordat de gezinshereniging bij Turken en Marokkanen sterk is afgenomen, terwijl nog altijd veel Turken en Marokkanen trouwen met een partner uit Turkije of Marokko. Toch komen de meeste gezinsherenigers nog altijd uit Turkije en Marokko (ieder ruim 1,6 duizend in 1998). Het aantal volmigranten van asielzoekers is in de jaren negentig sterk gestegen. Uit Irak komen inmiddels bijna evenveel gezinsherenigers als uit Turkije en Marokko (bijna 1,6 duizend in 1998). Daarbij vergeleken is de gezinshereniging uit de ons omringende landen laag. Uit Duitsland en uit het Verenigd Koninkrijk vestigden zich in 1998 ongeveer 500 gezinsherenigers. Het aantal Belgen die als gezinshereniger naar Nederland kwamen bedroeg in dat jaar nauwelijks meer dan 200.

Migratiemotieven naar leeftijd, 1998

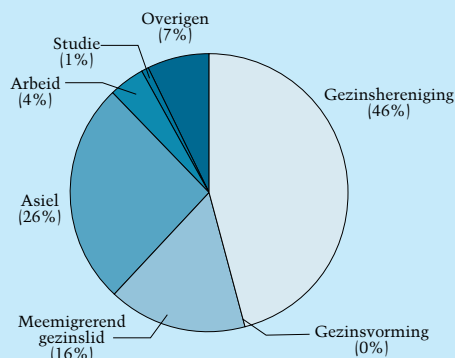
man, jonger dan 18 jaar

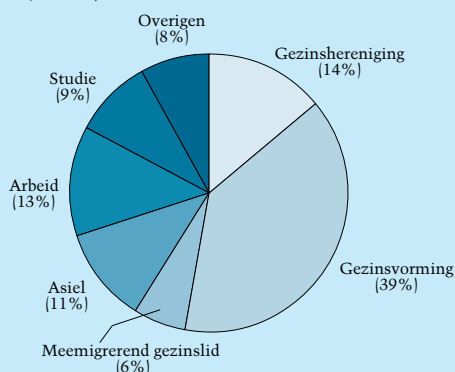
man, 18 jaar of ouder

vrouw, jonger dan 18 jaar

vrouw, 18 jaar of ouder

Ook bij de gezinsvormers vormen de Turken en Marokkanen met 2,7 respectievelijk 2,8 duizend in 1998 de grootste groepen. Ruim de helft van de naar Nederland migrerende Turken en Marokkanen komt in het kader van gezinsvorming. Ook uit Suriname komen naar verhouding veel gezinsvormers (1,8 duizend in 1998).

Jongens en meisjes

Zes van de tien minderjarige niet-Nederlandse immigranten komen tegelijk met (één van) de ouders of als gezinsshereniger naar Nederland. Eén derde van de jongens en een kwart van de

meisjes is als asielmigrant naar Nederland gekomen. Van de meerderjarige mannen komt één op de drie als arbeidsmigrant. Het aandeel van asielmigranten bedraagt hier ongeveer een kwart. Eén op de vijf arriveert in het kader van gezinsvorming. Bij de vrouwen is het aandeel gezinsvormers met 39 procent ongeveer tweemaal zo groot als bij de mannen.

Han Nicolaas en Arno Sprangers

H. Nicolaas en A. Sprangers, 'Waarom komen immigranten naar Nederland?' *Maandstatistiek van de bevolking*, januari 2001.

Gezinssherenigers en asielmigranten

Informatie over migratiemotieven van niet-Nederlandse, in het buitenland geboren immigranten komt uit het Centraal Register Vreemdelingen. De gegevens uit het Centraal Register Vreemdelingen (CRV) zijn ontleend aan registraties van de Vreemdelingenpolitie en de Immigratie- en Naturalisatiedienst van het ministerie van Justitie. Met behulp van aan de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) gekoppelde gegevens uit het CRV worden gegevens afgeleid over de volgende migratiecategorieën:

Asielmigranten: Inschrijving in de GBA vindt plaats op het moment dat de asielzoeker een verblijfstitel krijgt en de centrale opvang verlaat. Ook asielzoekers die langer dan een jaar in een centrale opvangvoorziening verblijven komen in aanmerking voor inschrijving in de GBA. Sinds 1 juni 2000 is deze termijn overigens verkort tot een half jaar.

Gezinssherenigende migratie: Hierbij gaat het om één of meer gezinsleden die zich voegen bij leden van het gezin die al eerder naar Nederland zijn gekomen. Als gezinsleden (bijvoorbeeld van een arbeidsmigrant) in hetzelfde jaar immigreren als de arbeidsmigrant, dan worden deze gezinsleden beschouwd als *meemigrerende* gezinsleden.

Gezinsvormende migratie: Van gezinsvormende migratie is sprake als men zich in Nederland vestigt met het oog op een huwelijk of niet-gehuwd samenwonen. De gezinssherenigende migratie van Turken en Marokkanen bijvoorbeeld werd in de jaren tachtig gevolgd door gezinsvormende migratie. Ook bij de immigratie uit de ons omringende landen is relatievorming een belangrijke factor. Gezinsvorming is alleen toegestaan als men ten minste drie jaar legaal verblijf heeft gehad in Nederland en beschikt over voldoende inkomen en passende huisvesting.

Overigen: Andere categorieën immigranten zijn arbeidsmigranten, stagiaires, au pairs, studenten, economisch niet-actieven en mensen die naar Nederland komen voor een medische behandeling. Voor een aantal groepen wordt bij deze analyse ook gebruik gemaakt van aanvullende informatie uit de *Structuurtelling* van het CBS. Deze Structuurtelling is gebaseerd op de Gemeentelijke Basisadministratie persoonsgegevens en geeft een gedetailleerd overzicht van de samenstelling van de bevolking van Nederland. De uitkomsten van de Structuurtelling van 1-1-1999 zijn voor dit doel op individueel niveau gekoppeld aan de CRV-gegevens.